

Джерела венчурного капіталу

Традиційні джерела формування інвестиційних фондів у більшості країн світу – це кошти приватних інвесторів, інвестиційні інститути, пенсійні фонди, страхові компанії, різні урядові агентства і міжнародні організації.

Проте структура джерел венчурного капіталу відрізняється сильною специфікою країн, що є наслідком особливостей законодавчого регулювання і укоріненими у фінансовій сфері нормами.

За статистикою *США* це, перш за все, пенсійні фонди, що отримали у 1979 році право вкладати дуже обмежену частину своїх коштів в інвестиційні проекти з підвищеним ступенем ризику. З тих пір пенсійні фонди стали найстабільнішим американським джерелом ризикового капіталу, що забезпечує майже 50% усіх нових надходжень, чому неабиякою мірою сприяють наявні пільги при оподаткуванні прибутку.

Серед джерел венчурного капіталу стабільне місце також займають промислові і торгові корпорації, страхові компанії, різні фонди. Помітну роль у венчурному бізнесі *США* грають фізичні особи. Крім матеріального інтересу, нерідко спонукальним мотивом для них є бажання підтримати своїх близьких або просто знайомих підприємців, початківців нової справи. Умови допомоги можуть бути в останньому випадку менш жорсткими і більш вигідними, ніж в організованих професіоналів венчурного бізнесу.

Слід також відзначити, що чимала частка коштів до американських венчурних фондів надійшла в другій половині 80-х – початку 90-х років *XX* ст. від зарубіжних, зокрема, японських інвесторів (щорічно приблизно від 10% до 15%).

У країнах *Західної Європи* список учасників венчурних фондів дещо ширший. Його доповнюють державні установи, комерційні і клірингові банки, університети й інші джерела.

Найбільш характерна особливість країн Західної Європи в порівнянні зі США – вища питома вага у венчурному бізнесі банківських структур. Наприклад, в Німеччині на частку банків у середині 1990-х років припадало більше половини всього ризикового капіталу, що працював у країні. Цим частково пояснюється переважна орієнтація західноєвропейських інвесторів на більш традиційні і менш ризиковані підприємницькі проекти.

Необхідно особливо виділити участь у венчурному бізнесі крупних промислових компаній. Багато хто з них зацікавлений у використанні механізмів ризикового фінансування не для отримання додаткового доходу, який у будь-якому випадку неспівставний з доходами від їх основної виробничої діяльності, а перш за все – для досягнення цілей обраної в сучасних умовах стратегії науково-технічного розвитку. Вносячи відносно невеликі кошти для освоєння нових проектів малих інноваційних фірм, крупні компанії дістають доступ до нової технології і одночасно можуть дозволити собі відкласти до певного часу організацію аналогічних досліджень і розробок у власних лабораторіях. Це важлива обставина, враховуючи що витрати на НДДКР багатьох найбільших американських, японських і західноєвропейських компаній уже перевищили 1 млрд. дол. на рік.